

لایبنیتس در مورد امکان فی نفسه

علیرضا فتح‌اللهی
دانشگاه پرینستون

خلاصه:

تفکر لایبنیتس در باب ضرورت و امکان از دیرباز مورد توجه فلاسفه بوده است. هرچند نگاه ظریف و نوآورانه او در این مورد معمولن تحسین فلاسفه متاخر را برانگیخته - برای مثال او را پدر بزرگ سمنتیک جهانهای ممکن نامیده اند - اجماعی در میان لایبنیتس‌شناسان وجود دارد که تلاش وافر او برای گریز از ضرورت‌انگاری‌ای که بعضی از اصول بنیادین فلسفه‌اش اقتضا می‌کردند ناموفق بوده است. من در این سخنرانی استدلال می‌کنم که این باور اشتباه است. به طور خاص ادعای من اینست که تئوری «ممکنات فی‌الذات» - که یکی از دو تئوری او در باب ممکنات است - به نحوی ساده و کاملن موفق مشکل ضرورت‌انگاری برآمده از باورهای خداشناسانه او را منحل می‌کند. ادعای دیگر من اینست که برخلاف باور رایج (که البته قابل فهم است) این تئوری با تئوری دیگر او در باب ممکنات، که به «تجزیه بینهایت» موسوم است، کاملن سازگاری دارد و در نتیجه نگاه او در باب ممکنات پس از ۱۶۸۶ که او به هردو تئوری ملتزم بود کلیتی منسجم را تشکیل می‌دهد.

زمان: دوشنبه، ۳ اردیبهشت ۱۳۹۷، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات)،

پژوهشکده فلسفه تحلیلی، سالن شماره ۱